

KRASP

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prof. dr hab. inż. Tadeusz Luty

Politechnika Wroclawska

www.pwr.wroc.pl

Biuro KRASP:

Wybrz. Wyspiańskiego 27

50-370 Wrocław

tel. 071 320 29 60

fax. 071 320 32 22

krasp@pwr.wroc.pl

Sprawy międzynarodowe:

ul. Straszewskiego 27

31-113 Kraków

tel./fax 012 421 82 90

biuro@krasp.uj.edu.pl

Wrocław, 4 grudnia 2007 r.

KRASP/757/2007

Szanowna Pani
Katarzyna Hall

Minister Edukacji Narodowej

Wielce Szanowna Pani Minister,

W odpowiedzi na pismo z dnia 13 listopada br. nr DKZU-AKZ-0211-4/07 dotycząca projektu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej zmieniającego rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół, w załączeniu przekazuję Opinię Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich dotyczącą w/w rozporządzenia.

Z wyrazami szacunku,

prof. Tadeusz Luty
Przewodniczący KRASP

Przewodniczący:

prof. dr hab. inż. Tadeusz Luty

Politechnika Wrocławska

www.pwr.wroc.pl

Biuro KRASP:

Wybrz. Wyspiańskiego 27

50-370 Wrocław

tel. 071 320 29 60

fax. 071 320 32 22

krasp@pwr.wroc.pl

Sprawy międzynarodowe:

ul. Straszewskiego 27

31-113 Kraków

tel./fax 012 421 82 90

biuro@krasp.uj.edu.pl

OPINIA**Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich**

*dot. projektu rozporządzenia MEN
zmieniającego rozporządzenie w sprawie podstawy programowej
wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych
typach szkół*

Po zapoznaniu się z projektem Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich zgłasza następujące uwagi.

W projekcie Ministra Edukacji Narodowej zmieniającym rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół rozszerzono zadania szkoły o punkt dotyczący rozwijania uzdolnień, kreatywności i szybkiego myślenia poprzez kształtowanie dobrej pamięci w celu skutecznego zapamiętywania i wykorzystywania przekazywanej wiedzy. Konsekwencją takiego zapisu jest wystąpienie na poszczególnych etapach kształcenia w odniesieniu do wybranych przedmiotów konieczności rozwijania u uczniów nowej umiejętności kluczowej, polegającej na pamięciowym przyswajaniu określonych partii materiału.

Nowe zadanie szkoły polegające na rozwijaniu uzdolnień, kreatywności i szybkiego myślenia u młodzieży poprzez kształtowanie dobrej pamięci w celu skutecznego zapamiętywania i wykorzystywania przekazywanej wiedzy budzi poważne wątpliwości, ponieważ spowoduje to przejście od nauczania praktycznego do przyswajania wiedzy technikami pamięciowymi. Preferowanie biernych i pamięciowych technik nauczania, nie rozwija u uczniów postaw przedsiębiorczych oraz nie uczy ich samodzielności. Młodzież kończąca określony etap kształcenia nie potrafi krytycznie analizować informacji i abstrakcyjnie myśleć (świadczą o tym choćby bardzo słabe wyniki egzaminów wszelkiego typu z matematyki, fizyki czy innych przedmiotów zaliczanych do grupy tzw. nauk ścisłych).

Zaproponowana zmiana odnosi się do określonej grupy przedmiotów, jednak pragmatyka pedagogiczna wskazuje, że tego typu zapisy bardzo często odczytywane są przez większość nauczycieli literalnie. Sytuacja taka może doprowadzić do propagowania przez nich technik pamięciowego uczenia się, które są łatwiejsze i wygodniejsze dla uczniów, a także dla samych nauczycieli. Odbywać się to będzie kosztem kształcenia indukcyjnego, twórczego i doświadczonego.

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prof. dr hab. inż. Tadeusz Luty

Politechnika Wroclawska

www.pwr.wroc.pl

Biuro KRASP:

Wybrz. Wyspiańskiego 27

50-370 Wrocław

tel. 071 320 29 60

fax. 071 320 32 22

krasp@pwr.wroc.pl

Sprawy międzynarodowe:

ul. Straszewskiego 27

31-113 Kraków

tel./fax 012 421 82 90

biuro@krasp.uj.edu.pl

Stosowanie w nauczaniu technik pamięciowych zupełnie się nie sprawdziło. Słabe wyniki w rozwiązywaniu problemów wymagających nieszablonowego myślenia oraz logicznej analizy informacji w większości przypadków pojawiają się u uczniów stosujących pamięciowe i bierne techniki uczenia się. W rezultacie nie potrafią oni wykorzystać nabytej wiedzy w praktyce, a ich nauka jest mało skuteczna i nieefektywna. Uczniowie tacy nie umieją także zastosować zdobytej wiedzy w złożonych sytuacjach życiowych.

Zapis tego rodzaju, że doskonalenie technik pamięciowego przyswajania przekazywanej wiedzy w celu jej szybszego wykorzystania lub jako inspiracji do większej kreatywności jest w ocenie KRASP błędem. Wśród całej złożoności procesu nauczania i uczenia propagowanie i wdrażanie technik pamięciowych mogłoby spowodować stopniowe odchodzenie szkół od nauczania problemowego, krytycznej analizy informacji oraz abstrakcyjnego myślenia (będącego przecież podstawą przy podejmowaniu prób kreatywnego rozwiązywania różnych problemów) na rzecz odtwórczego, biernego poznawania rzeczywistości.

Należy przypuszczać, że tego rodzaju działania doprowadziłyby do powrotu systemu nauczania nastawionego na encyklopedyczne przekazywanie wiedzy, co w praktyce szkolnej przekładałoby się na konieczność przyswajania przez uczniów niezliczonej liczby pojęć, informacji, dat, które w praktyce okazują się mało użyteczne. Sytuacja taka powodowałaby u wielu z nich trudności w uzyskiwaniu pozytywnych ocen - nie wszyscy przecież są zwolennikami takiej formy uczenia się i w znacznym stopniu osłabiłaby ich motywację do samodzielnego i twórczego myślenia. Natomiast nadmiar wiedzy teoretycznej, nie mający praktycznego odzwierciedlenia, zniechęca młodzież do dalszej nauki.

Stosowanie technik pamięciowego uczenia się, od którego i tak w praktyce szkolnej do końca nie można przecież odejść, może mieć niewielkie zastosowanie przy nauce języków obcych lub przedmiotów czysto teoretycznych. Należałoby jednak zastanowić się, czy mechaniczne uczenie się słówek lub całych fraz bez odniesienia ich do konkretnego kontekstu lub sytuacji językowej ma jakikolwiek sens. Współczesne nauczanie języków obcych opiera się raczej na komunikacji, a nie pamięciowym uczeniu się całych wyrażań.

W opinii rektorów - członków KRASP słuszne wydaje się natomiast wprowadzenie we wczesnych etapach kształcenia (klasy IV-VI) recytacji z pamięci wybranych tekstów poetyckich oraz fragmentów prozy literackiej i światowej. Powinno się jednak w doborze tekstów okazać dużą roztagę, a ich liczbę i wielkość dostosować do danej grupy wiekowej uczniów. W związku z tym, należałoby bardzo precyzyjnie określić, jakie fragmenty tekstów poetyckich lub prozy literackiej, nie tyle światowej, co przede wszystkim polskiej, uczeń powinien bezwzględnie znać i umieć recytować z pamięci, a jakie teksty służą tylko metodom ćwiczeniowym. Zbyt duża liczba oraz ich odpowiedni wybór może stać się karą i udręką dla młodzieży.

KRASP

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prot. dr hab. inż. Tadeusz Luty

Politechnika Wrocławska

www.pwr.wroc.pl

Biuro KRASP:

Wybrz. Wyspiańskiego 27

50-370 Wrocław

tel. 071 320 29 60

fax. 071 320 32 22

krasp@pwr.wroc.pl

Sprawy międzynarodowe:

ul. Straszewskiego 27

31-113 Kraków

tel./fax 012 421 82 90

biuro@krasp.uj.edu.pl

Słuszne wydaje się wprowadzenie w nauce języka łacińskiego i kultury antycznej recytacji z pamięci fragmentów dzieł autorów starożytnych i autorów polsko – łacińskich oraz przyswajanie sentencji łacińskich. Działania takie służą nie tylko dokładniejszemu poznaniu języka oraz kultury starożytnej, ale również w znacznym stopniu wpływają na podniesienie kultury słowa i dbałość również o piękno języka polskiego.

Doskonalenie technik uczenia nie tylko pamięciowego powinno stać się dla szkół zadaniem podstawowym, którego wdrażaniem do praktyki szkolnej winni się zająć nie tylko nauczyciele przedmiotowi, ale pedagodzy szkolni oraz psycholodzy w porozumieniu ze specjalistami z tej dziedziny z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych.

Specjalne treningi, zajęcia warsztatowe, poznawanie odpowiednich technik wskażą młodzieży jak szybko można przyswoić przekazaną wiedzę oraz jak wykorzystać ją efektywnie w praktyce.

prof. Tadeusz Luty
Przewodniczący KRASP